

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера а по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом еком унутрицом непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је вачуније, г. Вељу Рамадановићу, к. ц. агенту у Нотор. Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмјерно више.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 17 и 42. Устава, рјешили смо и рјешавамо:

Народна Скупштина, састављена из народнијех посланика изабранијех за скупштинску периоду: 1907, 1908, 1909 и 1910. године, сазива се у редован сазив на дан осамнајестог октобра (Лучин-дан) 1910. године на Цетињу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. септембра 1910 г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за управника никшићске области бригадира Блажа Бошковића, команданта бјелонављичке бригаде, са годишњом платом од (3840) три хиљаде осам стотина и четрдесет перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. септембра 1910. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела а на основу члана 2. закона о уређењу Привредног Савјета разрјешавамо од досадашње дужности све чланове Привредног Савјета, а постављамо:

за чланове Привредног Савјета:

Милутина Татара, начелника Привредног Одјељења Кр. Министарства Унутрашњих Дјела;

Мила Дожића, члана Државног Савјета;
Јанка Дрљевића, члана Великога Суда;
Петра Пламенца, в. д. члана Великога Суда;

Сава Вулетича, председника Обласног Суда на Цетињу;

Јована Хајдуковића, члана Главне Државне Контроле;

Милисаву М. Дедовића, секретара Главне Државне Контроле;

Бука Вулетича, трговца на Цетињу;

Марка Гвозденовића, трговца на Цетињу;

Перка Вукотића, шефа пореско-царинске управе;

д-р Ђорђа Стефанела, обласног марвеног љекара у Никшићу;

д-р Фердинанда Квадрела, контрактуралног марвеног љекара у Подгорици;

Андреју Јовановића, управитеља цетињских народних школа;

Мила Вујовића, секретара Министарства Финансија;

Николау Р. Минића, секретара Министарства Просвјете и Црквенијех Послова;

Станка Тиодоровића, обласног економа у Никшићу;

Ива Калуђеровића, обласног економа у Подгорици;

Лаза Миљановића, обласног економа у Бару;

Милију Шошкића, обласног економа у Морачи;

ком. Агицу Лакића;

Бука Кривокапића, трговца у Никшићу;

Акана Марића, трговца у Колашину; попа Јована Вујановића; и
Андреју Вукића, учитеља на Цетињу. Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. септембра 1910. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела рјешили смо и рјешавамо: да се кап. Ђуро Ивовић, шеф обласне жандармерије у Бару, разријеша од досадашње дужности шефа обласне жандармерије.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. септембра 1910. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, а на основу чл. 225. тач. 15. закона о устројству војске рјешили смо и рјешавамо:

да се капетан Јован Жижић; потпоручници: Андреја Јауковић, Миљан Ж. Јакић, Радоица Мијушковић и Миљан Ивановић, — по својој молби врате поново у дјевствителну службу са истим чиновима.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 20. септембра 1910. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Бригадир И. Ђуровић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Данас поводом рођен-дана Њ. В. Краља Господара било је у дворској капели свечано благодарење, које је одслужио Њ. Високопреосвештенство г. Митрополит Митрофан. Благодарену су присуствовали Њ. Њ. Кр. Кр. Височанства Књаз Нашљедник, Књагиња Милица, Књаз Мирко, Књагиња Наталија и Књагињице Ксенија и Вјера, затим наши министри и великодостојници, царско-руски посланик г. Арсенијев, г. пуковник Потапов и г. потп. Рачински.

— Њ. Њ. К. К. Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедница са Њ. Кр. Височанством Књагињицом Ксенијом повратили су се у прошли четвртак са Тополице.

Руска спољна политика

Бивши царско-руски министар спољних послова Извољски наменован је за руског посланика у Паризу. Француска је једва дочекала Извољскога у Паризу, и судећи по писању њихових листова, они су одушевљени што им га Русија шаље.

Извољски је још као млад аташе важио као чиновник, коме предстоји сјајна будућност. Стога је врло брзо и напредовао у служби. Био је представник Русије у Јапану, Риму, Копенхагену и Биограду.

Кад је у своје руке примио управу руске спољне политике, прилике су биле врло тешке. Његова је политика имала пред собом велике задатке. Требало је прије свега, ликвидирати пошљедице несретног рата на Крајњем Истоку, приближити се јучерашњем непријатељу и повести азијатску политику у савласности с Јапаном. То је Извољскоме одлично пошло за руком и пошљедица је тога његовог настојања била: руско-јапански уговор.

Осим тога други важан задатак Извољскове политике био је одржавање, искрено и вјерно, руско-француског савеза, и проширење и ојачање тога савеза пријатељским споразумом енглеско-руским и руско-италијанским. И у томе је Извољски постигао жељене резултате историјске важности.

Велика мирољубивост Цара Николе, и енергични рад око снажења утрошене војничке снаге у јапанском рату задржавали су Извољскога од истакнутије активности на Балкану, а у унутрашњој политици показивао се ваза као човјек либералних идеја и уставног поретка.

Као његов нашљедник у управи руске спољне политике истиче се *Сергије Димитријевић Сасонов*, досадашњи помоћник министра Извољскога.

Сасонов важи као веома окретан дипломата и приврженик национално-политичког правца у спољној политици Русије. Он је присни пријатељ вођама — славенофилског покрета у Русији.

Сасонов је рођен 1860. године. Године 1886. наменован је за секретара министарства спољних послова, а 1890. године за секретара рускога посланства у Лондону.

Ту се потпуно придружио тадашњем руском посланику барону Сталу, који је био познат са својих симпатија према Енглеској, и отпочео заједно с њиме радити на зближавању Русије ка Енглеској. Али тада је још Енглеска важила као вјечити непријатељ Русије, и сви напори Сасонова као и његова шефа у томе правцу остали су безуспјешни. С тога је Сасонов у год. 1894. постављен био за секретара рускога заступништва код Папе. Пуних десет година остао је он у Риму, отправљао самостално послове и умио да изрази од Папе многе концесије у корист руских захтјева у руској Пољској. С тога га је Цар Никола II унаприједио за коморника и у год. 1904. наменовао за савјетника посланства у Лондону. За вријеме његовог четворогодишњег рада на том положају успио је, да између Енглеске и Русије постигне споразум у Персији и да регулише односе те двије силе према Авганистану. Сасонов, који је често управљао пословима амбасе, важио је још тада као ватрени приврженик руско-француско-енглеског споразума.

У год. 1906. постављен је за министра резидента код Ватикана. Тада је требало испословати наменовање једнога римокатоличкога митрополита у Русији. Сасонов је уредио ту ствар и добио за то као лично одликовање ранг изванредног посланика и пуномоћног министра. Када је по анексији Босне

и Херцеговине тадашњи помоћник Извољског, Чариков, наменован за посланика у Цариграду, наменован је Сасонов на његово мјесто за помоћника. Као такав је често и са свијем сам управљао министарством, израдио је пошљедњи руско-јапански уговор, управљао акцијом Русије у Персији и закључио с Китајом нови сунгарски уговор.

Његов избор за министра спољних послова поздрављају сви словенски листови, као сретан и за руску спољну политику веома подесан.

Краљ Словенске Шпарте.

Аргентински „El Debate“ доноси поводом јубиларне прославе Њ. В. Краља Господара овај уводни чланак, који преводимо са шпанскога.

„Мала али стратегијска Црна Гора је у свећаности: њен Господар, Књаз Никола, слави педесетогодишњицу свога владања, и у исто доба златни пир са Књагињом Миленом.

Црна Гора, по аналогји назвата Словенска Шпарта са заслуга њеног становништва, једина је држава на Балкану, коју никад нико није могао покорити, једина која је одољела турској сили, што је била поплавила и загрозила свој Јевропи. Та је земља, насељена храбрим и поносним народом. Али ако простор земљишта и број становништва изазивљу чуђење, ова земља добива значај по њеној планинској увишности изнад мора. Зато с разлогом један пјесник кличе:

Небо амо, небо тамо,
Небо свуда, куд гледамо:
Над пучином свод,
По њој бјеле дспернице,
Овдје, ондје брод!

Јевропска дипломатија сматра Црну Гору као предстражу руске војске на Јадранском мору. Услед династичких веза са краљевским Домом Италије, она је постала привлачном силом између латинске и словенске расе: снажна је веза Краљица Јелена, ћерка Николе I. а дуба Виктора Емануила III. Додајући овој срећној прилици историјски факт приближења Срба и Хрвата, слиједи да се приближује остварење пророчанства и лирског пјесника, који, враћајући се из Црне Горе, овако је поздравља:

Здраво, Гору, гњијздо соколова,
Што сачува златну си слободу,
Уз пој пјесме и звиждој олова,
Својим врсим и своје породу!

Здраво, Гору, мати див-синова,
Свјетла звијезда на балканском своду;
Ти би Шпарту у јунаштво нова
Кроз вјекове словенскоме роду.

Здраво, пјесмо Његошеве жице,
Ти ћеш дивна вазда одлијегати
С „Горског Вјенца“, с „Балканске Царице“!

Здраво Гору! Ти ћеш лепше сјати,
Кад нам сване, да се братимце,
Сви загрле Срби и Хрвати....

Црна Гора, ма да је земљишним простором мала као и бројем становништва, игра важну улогу у вјечном источном питању. Што се тиче њеног унутрашњег напретка, тако је у последње доба обратио пажњу великих сила, да су оне овом приликом подигле стару и прослављену Књажевину на достојанство Краљевине.

Коме се има захвалити за овај напредак Црне Горе? Прије свега умном заузимању њеног Господара!

Тек је дошао на престо, води свој народ у рат противу Турске. Године 1862., па 1876.—1878. остају пуне ратне славе у Историји Црне Горе. Краљу Николи припада слава легендарног хероја, јер он лично предводи своју храбру војску по бојним пољанама.

Народ му одма постаде безкрајно одан, јер у њему упознаде брижног оца, Господара мудрог и просвјетљеног, патриоту да му нема равног. И народ се није преварио.

Књаз Никола колико је у рату био славан војсковођа, толико је у мирно доба неуморно радио да унаприједи свој народ. Он је лично давао добар примјер у сваком корисном раду на пољу војном,

просвјетном и религиозном. Уз то се по-светио изучавању књижевности.

Нанисао је више дјела од велике вр-једности, особито васпитних за свој на-род. Г. 1895. издао је на свијет сенти-менталну драму *Књаз Арванит*, из које доносим стихове, којима савјетује једин-ство и братство својим поданицима:

Тешко брату, који брата нема,
Брат је добро од свих одвојено,
Слога братска крјеност је и снага,
А неслога оружје сломјено.

Г. 1905. Никола I дао је својевољно Црној Гори устав, док је већина држава и народа то добило крвавим борбама и великим жртвама.

Треба још истаћи да у Црној Гори има разних вјероисповиједи, али је велика већина православна; ипак сваки слободно врши своје религиозне обреде у својим богомољама, вјерујући да с'ам један исти Бог влада.

С обзиром на све ове заслуге, и сје-ћајући се, док је латински свијет радио да разастре свјетлост јевропске просвјете у Америкама помоћу неумрлог Колумба, да је словенски свијет бранио ту исту про-свјету од поплаве мухамеданске, и право је да Јевропа награди краљевским досто-јанством једног од најзвучнијих Владара словенске расе тако заслужне.

Свечаност ће се обавити на Цетињу у присуству разних окруњених глава, кња-жева, великодостојника црквених, војних и грађанских, црногорских и других при-јатељских држава.

Нека Свемогући сачува за дуги низ го-дина првог Краља Црне Горе, Николу I. Његову достојну супругу Краљицу Ми-лену, и нека би се сви његови насљед-ници надахивали Његовим великим вр-линама, на част Династије Петровић—Његоша и на срећу херојског народа црногорског, достојног боље будућности!

Брзојав нам доноси да су већ Краљ и Краљица италијанска стигле у загрљај Слављеника, уз радосно клицање народ-но: — Живјели!

Франо Ј. Буцић.

Колико има Руса?

Руско министарство привреде објавило је статистику пописа становништва, који је извршен крајем прошле године. Ова статистика је врло важан документ, који је изазвао општу пажњу у свему свијету и интересна упоредна опажања.

Данас нам изгледа смијешно и чудно-вато, како је Волтер у 1728. год. могао да напише ове ријечи: „Руски народ није многобројан.“

Први попис, који је 1724. год. извршен у Русији, показивао је доста свега че-трнаест милиона становника. Послије не-пуних двадесет година, кад је ступила на пријесто Јелисавета Петровна, у години 1742, Русија је бројала шеснаест милиона становника.

Но од тога доба прираштај рускога становништва нагло се повећава: осам-наест милиона становника у 1760 години, двадесет и осам милиона у 1782, триде-сет и шест милиона у 1800; четрдесет и један милион у 1812; четрдесет и пет ми-лиона у 1815; шездесет милиона у 1835; шездесет и девет милиона у 1851. години.

ЛИСТАК

Једног јутра *

— Саво П. Вулетих —

Било је — вели — то оне године, коју наши зову „милетска“ и „Милет“, кад нам напуђана арбанашка лига не даваше ни они вај, што нам га бјеху бездушници на Берлинском Конгресу „уступили“, за ријеке наше проливане крви, те настао нови рат без рата. Тек смо се повратили били из збојега и поникли кукори на згариштима по нашој лијепој равници те је руже као кад красте полану лице згодне дјевојке. Наша војска одбија не-пријатељске нападе један за другим, а нејач стријели у кукорима, очекујући страшу уру! У нашим душама се бо-раше нада да ће слобода објасати и онај дио Зете, који на њу узаман и данас очекује, и бојазан да ће се Црногорци повратити у горе, с којих бјеху мало прије тога к нама сишли, па да и нас са собом одведу, ако не би поново над главе примили „врџи сач“, који је вјеко-вима пржио тјемена зетских мученика... И Скадар се надаше да ће се црногор-ски барјаци залепшати на његовијем бедемима и Подгорица се бојаше, да их не изгуби прије но јој је прошло и прво миловање с њима.

Освитаху уставци Петрова дне. Пред-цик зоре трже ме грмеж пушака из твр-дог дјечачког сна и бунован пренух на постели, која бјеше разастрпа по врхом заравњеној рли од изломљенијех ћерами-

Попис од 1858. године дао је седамдесет и четири милиона, а у год. 1899. сто два-десет и седам милиона.

На да дан 31. децембра прошле 1909. године попис је достигао огромну **цифру од 160.100.000 становника.**

За непуних тринаест година број руског становништва повећан је са 33 милиона становника, скоро колико износи стано-вништво цијеле Француске! Сваке године дакле Русија повећа број свога стан-овништва за два и по милиона душа! Из овога излази, да је Русија највећа држа-ва на свијету по просторности, а послје Кине, и најмногобројнија на цијелој зем-љиној кугли. Она има 77 милиона стан-овника више од Сјев. Америке, 99 милиона више од Њемачке, 111 милиона више од Јапана, 121 милион више од Француске. Кад би се снага једнога народа мјерила само по броју војске, Русија би могла да овлада цијелим свијетом. Али то да-нас није случај. Четиристомилеонито ки-неско царство побјеђува је Јапан, који нема ни пуних педесет милиона становника.

Огромно становништво Русије све ће се више умножавати, јер му не оскудијева земља за обрађивање. У Русији има свега 8,3 становника на квадратну врсту земље, док на тај исти простор Белгија броји 272. становника, Холандија 177, Њема-чка и Француска по 83.

Европска Русија, која је просторно ве-ћа од цијеле остале Европе, броји 116 и по милиона становника, док читави пре-дјели стоје још не обрађени. Сама Сибир-ија може да исхрани четрдесет милиона људи, а данас у Сибиру нема више од 7,878 000 душа.

Руска је индустрија још у повоју. Она би могла хранити десет пута више рад-ника. Јер сама Пољска унаточ своје ма-ле просторности и благодарећи много-бројним фабрикама, броји 11,672 000 ста-новника — дакле по 127 њих на квадратну врсту — док далека провинција Иркутска не броји више од једног јединог стан-овника на десет врста!

Статистичари предвиђају, да ће идући попис становништва, који ће се обавити послје десет година, достићи цифру од двије стотине милиона душа.

Двјеста милиона Руса то је број, то је тврда и непроћива пирамида Словенства, о коју ће се разбијати сви вихори и буре словенских душмана!

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Крунисање цара Душана. Позната фирма Петра Николића у Загребу, која је многобројним репродукцијама умјетнич-ких слика украсила многу српску и хр-ватску кућу, репродуковала је недавно и чувену слику умјетника Паје Јовановића „*Крунисање Душаново 1346. год.*“ Ова је репродукција такођер савршено успје-ла, те ће и ово издање Николићево на-ићи на онај одзив, који заслужује. Сли-ка је без оквира 95 цм. широка, а 63 цм. висока. Оквир је врло лијепо тамно по-злаћен а широк 13 цм. Цијена је слици перп. 50 — на мјесечну отплату, а уз готов новац перп. 45. Надамо се, да ће ова лијепа слика ускоро красити многи српски дом.

да и угарка од недогорјеле јапије, што бјеше скоро једино „покућство“ међу опаленијем зидинама наше куће. Пипнух рукама десно и лијево, е да бих нашао мајку код које бјех омркао, али ње, — нема!... Сјеновито све што видим, страшно што чујем, а с'ам без иког!... Поглед ми утече горје. На ведром небу само још по која звијезда жмирка као сањиве очи, које тек што се нијесу затвориле. Опет бацих унезвјерен поглед по пустом ку-ћишту и опет ништа да га сретем до језовита полугама!... А пушке непрестано грохте и то, како ми се чинише, близу... Сасвијем ме растријезни хладни јутарњи ваздух, који ме скоро нага облијеваше, те уздрхтах и заплаках очајно!... Мајка ми — душа јој царевала! — на мој глас утрча одизван и стаде ме тјешити, а глас јој и ријечи њене све некако чудно и страшно, да се још више збуних мјесто да се утјешим!... Ех ко ће се сад по-слије толико доба свега тога баш тачно сјетити?!... Та и сјећам се, да речем, и као да покојницу сад гледам и чујем; али не могу да искажем, како ми се она тад представљала. Не знам чим би то сравнио, ако не онијем кад птица каквом напашу изгуби сву своју пилад до јед-ног јединог, па циркум у исто вријеме и то једно слободи и тугује за изгубље-нијема.

— Бије се бој, срећо моја!... Брато и сви тамо су!... Бог и његови угодници сачуваће ми дом!... Бецо моја, кућо моја!... Лези ти, срце, засни, да мајци порастеш!... — испрекидано и као изне-могло збори она, завијајући ме у губицу, па се загрину и окрену се од мене нагло, те поје онамо одакле бјеше дошла... Ја се притајих и гледам испод губице њену силуету док промаче између вратница!...

Српска Књижевна Задруга. Књиге XIX кола готове су и разаслаће се кроз двије недјеље (од 1. октобра), оним ре-дом, којим су стигли задругарски улози. Моле се повјереници, да према добиве-номе позиву на упис, покупе и пошаљу што прије задругарске улоге. Повјерени-ци ван Србије могу улоге послати и у Земун (poste restante), али је боље да их пошаљу непосредно у Биоград, јер ће тако књиге брже добити.

„Дивна Глума“. Дантеова Divina Com-edia преведена је цијела на српски језик. До сад смо имали први дио, „Пакао“, у преводу Стјепана Бузолића, Иса Крш-њавија и трећи дио, „Рај“, од Драгише Станојевића, осим тога још само неко-лико пјевања. Которски бискуп Фрањо Учелини превео је цио сјјев, сва три ди-јела и издао под насловом: Dante Aligi-eri, Divna Gluma. (Preveo F[rano] T[ri]ce] Nakladom Biskupskog Sjemeništa „Lavova“ u Kotoru. Kotor. Bokeška Štamparija, 1910. Cijena bez poštarine 6 kruna. Страна 9—594).

Пријевод на листу послје насловног има посвету: „Слози и љубави Хрвата и Срба, једнокрвне истојезичне браће“. У књизи је напријед једина аутентична сли-Дантеа од Ђота, а пред сваким дијелом има и једна скица: „Просјек Дантова Пакла“, „Дантово Чистилиште“ и „Опћа слика Дивне Глуме.“ У информативном предговору преводилац је оцртао живот Дантеа и истакао његова значајнија дјела; уз пријевод у примједбама под текстом дао је савјесно рађене, врло опширне и детаљне коментаре. На крају је регистар. Издање оригинала, са ког је овај прије-вод, није назначено, као ни евентуални извори коментарима.

Данте назва своје дјело Commedia. У средини 16. вијека због пјесничке вр-једности дјела додат је уз тај наслов атрибут divina, божанствена. Преводилац за свој нови пријевод наслова („Дивна Глума“) даје ово објашњење: „Потомци придодаше ријеч *Дивна*, јер је постала предметом удивљења ученом свијету. *Divina* у овом случају преведено са *Божан-ствена*, не чини се умјесно, јер Божанство стоји о себи, не смије се приписиват створењу; па и пријев *Божанствен* имао би се употребљават искључиво, кад је ријеч о преимућствима нарави Божије“.

У превођење је уложен велики труд, и успјело се, колико се то смије тврдити кад се пријевод прелиста и упореди тек по које мјесто. У „Двије ријечи штиоцу“ преводилац се обраћа и онима, који треба послје њега да преводу „Божанствену Комедију“: „Тврду ледину, код нас још не преорану, ја сам теке подорао; а била би ми најмилија награда, кад би након мене ово плодно тло искрчиле снажније мишице и обдариле нашу још оскудну књижевност ваљаним пријевом Див-не Глуме“.

Змајево Назаренство, од Јована Мак-симовића. Садржај: I Змајева сарадња при изради назаренског молитвеника; II Ко су назарени; Религиозни манифста-ци или досљедни Хришћани?; III Змај и Назарени — религиозни једномишље-њаци. Биоград, 1910. цијена: 0-20 дин.

Г. др. Јован Максимовић је, у овој својој малој расправи, проматрао један однос Змајев према Назаренима. Пошто

Кроз пуцаву чујем на махове жагор пред нашим кућиштем. Не могах даје лежати. Навукох брагешице па без капе, бос и гологлав прокићих онамо куд мајка бјеше отишла. Кад бих на излазу из зидине, опази ме она иза камене луб-буре, што је на нашем ублу и за којом се бјеше ушанчила с неколико наших комшиница те ту слушаху.

— Куд ћеш?!... Посагни се, црнко! — викну јадница очајно и полеће к мени, те ме згрмуши, а у толико једно зрно жестоко плесну о камену вратницу поред саме њене главе, на што комшинице за-вришташе и гркнуше се као овце кад им курјак ускочи у торину!... Ја сам се био збунио да управо не знам како се који трен доцније нађох за лубуром међу њима, гдје сам час по добијао њихове строге наредбе, да се не смијем поди-зати, а на то ме опомињаху и пушчана зрна која фијукаху извише наших глава.

Пуцање све више утажаваше док сав-свијем не престад. Дан већ освојио и исток руди. Поље пред нама притискао дим и чује се отуд потмула граја. Жен-ске промичу друмом поред нас, натовар-ене водом и понудима. И мајка заврже једно бурноце и торбу па оде, а мени запријети да останем. Пропустих ју ма-ло, па и ја отумарах онамо куд сви иђаху.

Тек што изиђох ван села, почех сри-јетати људе из боја. Скупило се по не-колико њих у глоту као да су један при другом прирасли и тако иду, котрљају се рекао бих, једна за другом гомиле од живијех створења!... Мори ме радозна-лост, помишљам на своју браћу. — „Што је с њима!? — питам се... Упитам њешто и непознате ми пролазнице, а они ни-

је, прво, одбранио Змаја од извјесних уско религиозних људи, који су Змаја зато што је превео неколико пјесама за „Сионску Харфу“, сматрали за јеретика, др. Максимовић је прешао на само пи-тање: Ко су Назарени?, и схвативши и образложивши њихове погледе, дао за-кључак да су у погледу религије, Змај и Назарени били на истој становишту.

„Школска клупа“. Проф. Л. Караман узео је у овој књижици себи за задатак, да на основу модерних изучавања у првом реду критички изнесе све мане школске клупе и да сваку погрешку у њезиној конструкцији објасни штетним утицајем на организам ученика. Статистичким подацима по проф. Кону и другим новијим ауторима доказује писац убједљиво, да питање честите школске клупе није само од интереса за стручњаке хигијеничаре, него да је од важности и то необичне, за цијели народ и државу. Згодне илу-страције показују и нестручњаку већ на први поглед, гдје лежи узрок искривље-ној кичми, закрвљалим плућима и обли-гатној кратковидности ученика. Но пи-сац се није задовољио само критиком рђаве клупе, него је потанко, колико до-пушта простор књиге, и систематички навео, шта се све захтијева од добре клупе. Стручњачки и јасно показао је, колике морају бити димензије и расто-јања појединих дијелова и описао нај-маркантније типове оних клупа, које су данас уведене у школе модерних народа.

Ова ће књига добро доћи савјесном учитељу, а и ђачким родитељима, којима је на сваки начин највише стало до здравља њихове дјене.

Југословенска Енциклопедија. Срп-ска Кр. Академија Наука у Биограду пре-дузела је посао око израде *Југословенске Енциклопедије*. Због тога су већ наиме-новани одбори, који ће прикупљати ма-теријал.

Одбора има четири. У први одбор за језик и књижевност ушли су као шеф *Љуба Стојановић*, и као чланови: д-р Александар Белић, Момчило Иванић, Павле Поповић и д-р Јован Скерлић.

У други одбор за историју и остале предмете, који су у вези с историјом, ушли су као шеф *Љуба Ковачевић*, и као чланови: Јован Томић, Станоје Станојевић, д-р Јован Радоњић и д-р Миха-ило Гавриловић. Томе одбору као савје-тодавни чланови придодати су: протоје-реј Димитрије Руварац из Карловаца, протојереј Стеван Веселиновић, д-р Ни-кола Радојичић и Тодор Стефановић—Виловски.

У трећи одбор за географију, природ-не науке, рударство и трговину изабра-ни су као шеф *д-р Јован Цвијић* и као чланови: Јован Жујовић, д-р Светолик Радовановић, д-р Тихомир Ђорђевић, д-р Јован Ердељановић, д-р Нелдјелко Кошанин, д-р Данило Катић, д-р Јевто Дедијер, д-р Васа Руварац и д-р Васа Марковић.

У четврти одбор за правне и привред-не науке, занате, еснафе, право црквено и обичајно ушли су као шеф *Стојан Но-ваковић* и као чланови: Јован Жујовић, Алекса Јовановић, Слободан Јовановић, д-р Чедомир Митровић, д-р Тихомир Ђорђевић и д-р Сима Тројановић.

шта!... Ко ће још и мени одговарати?... Душу ми све више обузимају страх и туга, а срце све јаче боли!... Идем даље, савлађујући се, каскам бос по утапканом путу и час по застанем, па се окренем тамо и тамо те прислушам, а не знам управо зашто то чиним! Бленем који тренут тако, па опет журнем напријед из-губљен, преплашен као јагње кад се од свога стада одвоји... У заносном журењу снажно ударих десном ногом о један камен валутак и тежак бол савлада ме те сједох и ручицама стискох убијени прст, а сузе изавреше!... Примакох уста убијеном мјесту и дувах у њ, е да би ми било лакше и кроз сузе угледах — крв!... Обрисах очи, па прсте боље загледах. Крв није била моја!... Баких очи на земљу, кад ал' ја сједим на крвавијем траго-вима!... Погледах пред собом и за со-бом. Сунце бјеше иза Проклетије тек прве зраке пустило на нашу равницу и тле синило те се путем тамо и тамо као кроз дурбин виде капи крви, нахарене на струковима сухе траве и румене се као рубин. Било ми је јасно. И страх и ужас и туга... све се то мијеша у мојој души!... Гомила људи, која ме бјеше по-шљедња разминула одмараше се неда-леко од мене. Потрчаш к њој, али људи усташе прије но до њих дођох и одоше даље истом у глоти. Примакох се и за-гледах међ њих. Између цјеваница, које се, хоћаше човек рећи, у ходу залпијећу, угледах здрубљени врат, који трескаше како људи корачаху, као кад сте гледали шију у закланог коката!... Премријех од ужаса и застадох! Постојаш тако скоро без свијести и кроз душевну тмуру при-сјећам се: колико сам тог јутра оваких гомила срио. Прође ми преко умена, да која од њих није и ког мог пронијела!...

* Доносимо ову приповијетку нашег суграђанина г. С. П. Вулетиха из најновије збирке њего-вих приповиједка, која је збирка под именом „Наши људи“ ту скоро изишла оvdје на Цетињу. У.

Свима одборима остављена је потпуна слобода, да позивају на конференције и остале научнике и књижевнике. Одбори имају да сврше послове до краја новембра ове године.

Здрављак. Овај хигијенски календар, који је за прошле четири године имао велики успјех, изаћи ће у Биограду, под уредништвом Д-ра Јована Данића и Д-ра Добр. Гер. Поповића и за 1911. годину са овим садржајем: На робији — прича. — Влажан стан. — Воће као храна. — Сипња. — Водена болест. — Убој. — Црвени вјетар. — Крволиштење из материце. — Рак у материци. — Шуљеви. — Лијек против затвора. — Рад на шиваћим машинама. — Соколство. — На трци. — Дуван. — Чарапе у боји. — Отровне печурке. — Изреке о здрављу итд. итд.

Календар ће и ове године имати 6 табак, биће врло укусно израђен на лијепој хартији, а цијена му је исто тако мала као и до сада, т.ј. 40 хелера за иностранство.

Скупљачи добијају 10%, а она господа која би скупила бар 30 претплатника а нијесу вољна да се користе овом наградом за њихов труд, добиће за усмену један примјерак Здрављака, штампан на финој хартији, укусно повезан са штампаном захвалношћу.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Високо одликовање. Министар просвете и црквених послова г. Перо Вучковић одликован је руским орденом Св. Станислава првог степена.

Депутације. Још једнако стижу из унутрашности поједине депутације да се поклате Њ. В. Краљу Господару. Ових дана долазили су Васојевићи и Граховљани у великом броју, које је Краљ Господар благоизволио примити, распитујући их о разним домаћим пословима, па је иза њих дошло братство Милоњићи из кога потичу Гвозденовићи, који су на гласу у Подгорици.

Одликовања. Њег. Величанство Краљ Господар благоизволио је одликовати:

IV стей. Данилова ордена: Андрију Јовановића, учитеља на Ријеци; *V стей.* Данилова ордена: Душана Ђукића, наставника Вел. Држ. Гимназије на Цетињу; *Златнијем медаљама за ревност:* Ђура Девића, Косту Костића, Душана Вуксана и Гавра Травња, наставнике Вел. Држ. Гимназије на Цетињу; чланове — извршиоце „Првог Црквено-Пјевачког Друштва Његош“: Јосифа Давида, Душана Милића, Пера Петровића, Сава Иваншевића, Михаила Николића, Душана Пајевића, Тома Мартиновића, Милана Врчевића, Николу Кнежевића, Сава Шћеповића, Лавослава Чањека, Душана Мартиновића, Крста Мартиновића и Блажа Маркуша.

Даље су одликовани: *IV стей.* Данилова ордена, бригадни барјактар Милош М. Милошевић; *V стей.* Данилова ордена, официр Пеко Радуловић; барјактари Радован Милатовић, Мило М. Бошковић, и Милоња П. Јовановић; *златним медаљама за ревност:* поткомандира Новака Јововића и барјактаре: Баја Р. Лалевића и Николу Ст. Вучића.

Помислих да и овај, што га сад посјечена видјех, није који од мојих!...

Као без срца ставих пут за носачима. Убрзо смо стигли пред цркву, која је наред нашег села. Оног посјеченог ставише на ледину под један високи бријест, гдје бјеше повише мртвијех с главама и без глава, а између њих и около сједи људи, да из даље не би човјек ни слутио што је ту. Под другијем су бријестом рањеници. Леже мирно као да им није ништа, изузев једног младића, који бјеше подлегао боловима без узмака. Једва га на својим прсима уздржаваше један средовијечни човјек. Час по савије, се као црв и јекне, да се све разлијеже, а како се покрене, на прсима му се разјали грозна јама и покуља из ње сукрвица! Окрену се људи на њега као на какво чудовиште.

— Немој, сине, немој, голубе мој! Сад ће то проћи, сад ће пребољети, само за мало притрпи! — тихо збори рањенику онај, што га држи и стидљиво се обрће око себе. — Узе ми образ, осрамоти ми и живо и мртво, а да је просто при томе јаду што остајем без њега! — прошпта за себе и уздахну, а младић се у толико сави, да му се готово отрже из руку.

— Нека ти то, Филипе! — као љутну се бјидни човјек. — Нијеси до сад био неваљаст... нити ти то има по коме доћи!... Притрпи се за мало, рђа га убила!... Дијете, па не може да поднесе: тек му је ујад шеснаеста, а рана претешка, — правда га збуњено онијема те им бјеху ближе и опет приону младићу, да га умири, приону ужурбаном и с таквом бојажљивошћу, као да му овај својим јаким хоћаше да открије неку страшну тајну, коју је најбрижљивије чувао у дубини своје душе!

Из круга Срба студената у Петрограду. примили смо слиједеће редове као одјек минулих свечаних дана у Црној Гори:

„Ми смо овдје са великим интересовањем и великим задовољством пратили свечане и историјске дане за целокупно Српство. Фала Богу! што смо доживјели да се српском барјаку, на српском мору, одавала онако велика почаст од стране свеколике Европе. Ја мислим да нема поштена Србина, коме нијесу потекле сузе радости — читајући последњих дана извјешћа са Цетиња. Може се рећи да је Његово Величанство Краљ Никола, најсрећнији владар, јер је доживио да сабира плодове његовог дугогодишњег тешког рада. Бог прегаоцу помаже. Могу мислити како је Он морао уживати видећи својим очима како му се то признаје и какву је славу за славом дочекао.

Овдје се у последње вријеме само о Господару и Црној Гори говори. Сваки који ме год сретне са највећим усхићењем почине: „каковъ король Николай“, вотъ молодець; видали что на Цетиње происходить!... Ви већ знате, како браћа Руси мисле о Господару и Црној Гори, дакле нетреба ово ни да вам описујем. Цијела велика Русија је душом на Цетиње била. Из говора Господаревог видјело се, да тун није било политике, но што на срцу, то и на језику. Сваки је могао видјети да све што је говорио, да је тако и друкчије бити не може.

Једном рјечи Господар може бити задовољан и нека га Бог поживи, те да дочека и 25-годишњицу краљевања, ово му сваки Србин мора жељети од свег срца и душе!“

Ликвидациони Одбор јавља, да још за кратко вријеме има за распродају разног собног и трпезног намјештаја, порцеланског посуђа, стакларије и т.д. и т.д., пошто ће одбор ускоро уступити остатак непродатих ствари и препродавцима који ће их, наравно, по скупљу цијену продавати.

Одбор ће, пак, у сриједу, 29. ов. мј. у 8 сати изјутра *распродавати греду* на основу нове одредбе Госп. Министра Финансија и Грађевина од 22. ов. мј. 5283., и за ову продају примаће се писмене пријаве у одборовој канцеларији дана 26, 27. и 28. ов. мј., у обично канцеларијско вријеме, али се никоме неће моћи продати више од 15 комада греди или свега до метара 111 просјечне дужине.

Из „Дјечијег Сада“. Уписивање дјете у „Дјечијем Саду“ слиједиће 27 и 28. овог мјесеца.

Из болнице „Данило I.“ Пошто су се овој Управи до сада често пута обрађали болесници, који су били изгубили усљед болести или озледе ногу или руку, а пошто иста није била у стању узети на себе одговорност за тачну набавку изгубљених удова, то се заузимањем добротвора и болнице и таквих болесника успјело, да се додоби један бендаисист (специјалист у том раду) са стране, који ће приспјети на Цетиње 20. октобра о. г. и задржати се највише два дана, те ће за то вријеме узимати омјерке за изгубљене удове. С тога се препоручује

— Не могу, та-та јадан, бо-ли! — вајка се младић.

— Сад ће, татин, све проћи... Још за мало биће ти лакше... Пребољеш, но се стрпи!... Немој, човјече, да ти се послјије момчад ругају!... Промисли чега вић си!...

Младић на то окрену главу горје те погледа оца више себе. Гледа га чуднијем погледом, а чкржи зубима!... Послије спусти главу и не тремезну више колико да стијена бјеше!... Покуташе тако за мало отац и син, па се младић премлјечи! Глава му клону на очине прси, а удови задрхташе!... Зијевну неколика пута и — издахну!... Отац га спусти на земљу и опружи га, а руке му скрсти.

— Рекох ли ти, да ћеш брзо пребољети?!... Видиш, голубе татин, да те твој тата није преварио!... Болан ми је био, преболан, па ми га сад не боли ништа! — тепа му најумилније, гледаћи га руком по блиједом челу, а послјије се сасвијем миран, без иједног знака од узбуђења упути црквенијем вратима, пред којима неколицина копаху заједнички гроб за све тог јутра погинуле.

— Проширите то мало, е је ето и мој Филип готов — вели им, а они га само погледаше и наставише рад...

Њешто се они под брестовима ужурбали и погледују једног старца, који им се полако примишаше.

— Ђе веселник баш сад да стигне! — примјети један.

— Данас му је био ујад ред, да одмијени сина у логору, па му ето стиже на покајање — вели други.

— Не зна грдни човјек, како би га ћешо!

— Каћеш га црна ћешити, кад му се јутрос свијет затвара и трне огњиште?!...

свакоме, који би желио имати умјетну ногу или руку, да се тај дан пријави у болници Данило I, а у исто доба умољавују се све власти, да бише о горњево заинтересоване обавијестили. Цијене ће бити најумјереније.

ТЕЛЕГРАМИ

Преврат у Португалској

Беч, 22. септембра. Из Лисабона је стигла вијест, да је онамо прошле ноћи букнуо преврат, али то на надлежном мјесту није још потврђено.

Мадрид, 22. септембра. „Агенција Фабра“ јавља са резервом из Лисабона: овамо су стигле вијести, које још нијесу потврђене, да су ратни бродови бомбардовали краљевски двор и да су бунтовници иставили на истом републиканску заставу.

Лондон, 22. септембра. Према гласовима који су стигли овдје из Париза, „Матен“ је примио вијест, да је португалски краљ заробљен од бунтовника.

Париз, 22. септембра. Овдашње португалско посланство није до јутрос примило никаквих вијести о преврату у Лисабону.

Лондон, 22. септембра. Све вијести које стижу безжичним телеграмом о револуцији у Лисабону потврђују да је иста у потпуном јеку. Те вијести овдје не изненађују, јер у Португалској одавно врије. Опште незадовољство постигло је свој врхунац код последњих избора за кортесе. Прогресисти сложили су се с либералцима и републиканцима, те договорно нијесу присуствовали отварању кортеса.

Као први повод револуцији у Лисабону наводи се уморство лијечника Бомбарде.

Лондон, 23. септембра. Званични телеграм енглешког посланика у Лисабону упућен министарству иностраних дјела каже, да су се ноћу 20 текућег неке трупе гарнизона изјавиле за републиканце, те су се тукле јучер цијелог дана и на вече са трупама које су остале вјерне краљу. — Јутрос је проглашена република, што је изазвало одушевљење. Листови из Париза доносе, да је бразилијанско посланство примло извјештај да се краљ Мануел налази на бразилијанском броду „Гаополо“. Путници који долазе

Бјеше још ови један, па ето сад ниједан, а све што је од срца има, видно је овако у коматима.

— Па и не мараше толико, кад му они старији гињаху, а ови му бјеше очни вид.

— И најбољи му је био од свијех — уплете се у разговор један с грбом на капи. Ево га тек ујад настао, а не могаху га два ока у баталиону прекорити. Од како су јајоши почели у Херцеговини, није пушке с рамена скида, а ни из једног се боја није бар без по једне крвничке главе вратио...

Старац у толико стиже и назва Бога, што људи прихватише као кроз зубе и не гледећи га.

— Када је било јутрос доста меса! — примјети он, сиједајући на један камен између два лијеса.

— Јест, Мићуне, нашег у прилику а њихног више — одговори му један.

— Не чудим се ничему ној овима труповима без глава! — Мићун ће.

— Уграбише нам стражу, — објашњава онај. — Не хтјеше се људи маћи живи из шанца, а наша војска у толико не стиже.

Мићун ућута и замисли се... Као крадом погледује око себе.

— Хвала Богу ће ће бити мој Милија? — упита најпослије стидљиво и као устежући се.

Нико му не одговори!... Старац се досјети злу. Промијени се у лицу и блене од једног до другог!...

— Шћепане рђо, ће ти је Милија?... Је ли ти га бастало изнијети, да га не посијеку?! — обрати се најпослије једном младићу.

— Изнио сам га, стрико, — одговори онај тихо и не гледајући у Мићуна.

из Португала казују да је више хиљада наоружаних становника ушло у пријестоницу.

Берлин, 23. септембра. „Волфовој агенцији“ јављају из Лисабона, да је Теофил Брага, предсједник привремене владе, упутио владама великих сила телеграм извјештавајући их о прогласу републике и саставу привремене владе, напомињући уз то, да влада гарантује за ред и јавну сигурност.

Лондон, 23. септембра. Рајтеру јављају из Лисабона да се синоћ у шест сати јакхт „Амелија“ са инфантом Алфонсом отиснуо на море.

Мадрид, 23. септембра. Предсједник Савјета дао је слиједећа објашњења о догађајима у Лисабону: прошле ноћи, у 1½ сат избио је преврат оглашен топовским метцима. Позване трупе подијелиле су се у двије партије, те се приметна жестока битка. Велики је број мртвих и рањених. Революционари су напали на војнички логор који је близу краљевског двора.

Краљ је напустио двор праћен од четири повјерљиве особе, које су га одвеле на сигурно мјесто.

Гибралтар, 24. септембра. Рајтеру јављају да је португалска јакхта „Амелија“ са краљицом мајком и инфантом Алфонсом стигла у луку на 11 сати ноћу. Држи се да се на јакhti налази краљ Мануел и краљица.

Париз, 24. септембра. „Агенцији Хавас“ јављају из Лисабона да је проглас републике извршен по свој земљи без отпора.

Говори се да је адмирал Кандидо Рајс, коловођа преврата, извршио самоубијство.

Лондон, 24. септембра. Предсједник Брага изјавио је енглешком посланику, да ће република наставити политику пријатељства са Великом Британијом.

Мадрид, 25. септембра. Званично се јавља да се Мануел са свим члановима краљевске породице искрцао у Гибралтару са јакhte „Амелија“ те је био срдачно дочекан од становништва.

Гувернер је поздравио Мануела на јакhti.

Франкфурт, 25. септемб. „Франкфуртска Газета“ доноси из Мадрида, да је приликом битке у лисабонским улицама било хиљадама мртвих и рањених.

— Па ће је?! —

— Ето га ту код тебе! — пропусти Шћепан као кроз иглене уши.

— Ово под струком?! —

— Е!

Мићун се, онако сједећи, саже на десну страну и подиже руком крај струке, који бјеше на лицу погинулог му сина, загледа се за тренутак у њ, развукав усне као на смијех.

— Ми-ли-и-ја! — викну одједном дрхтавим, гласом, страшно, очајнички, да побјегнеш у огањ, у воду, да само то не чујеш!... Једна једина ријеч са горким осмјехом на уснама, осмјехом што изражава презрење живота и сваког бола, који он може донијети, ријеч без плача, али опет плач што небу досађује!... И то толико старац, па опет спусти струку на блиједо Милијино лице, извади иза силава кратки чибук, прорга дрвену сисију, која бјеше на њему, духну немарно кроз њих неколико пута и потражи духана, на што једно момче притрча те му напуни и припали сисију...

Мићун запуши и поче задијевати говор, као да није ништа било!...

Кад понијеше мртве да их сахране и Мићун пође за њима. Пошто их положише у заједничку раку, старац се наднесе над њу и потражи очима свог Милију, па кад га нађе, засу га шаком земље, а потом се нагло окрену и оде од гроба!... Још не ставља капе те му се даник несташно игра са уфрктанијем прафовима сиједијех власи и хлади му опалено и као драча мршаво лице, на којем се не покрену ни један мишић, нити га и једна суза ороси!...

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ

ПРОДАЈА СОЛИ

Ријешенем Министра Финансија и Грађевина, за продају соли у појединим мјестима, последице извршених лиценција, одређени су специјални продавци, који ће со продавати за дуже вријеме, које је односним уговором одређено, по сталној и утврђеној цијени, рачунајући по једном килограму, а на име:

За Цетиње:	Ибро Маљевић	по 20 пара.
„ Улцињ:	Хафис Беџир-ага	„ 20 „
„ Боан:	Никола Рубежанин	„ 27 „
„ Шавник:	Арсеније Ружић	„ 27 „
„ Андријевицу:	Миљан Лалевић	„ 23 „
„ Бар Емро	Ђуламеровић	„ 18 „
„ Никшић:	Саво Вукотић	„ 16 „
„ Грахово:	Сава Бјелопољцац	„ 26 „
„ Колашин:	Мило Весковић	„ 16 „
„ Подгорицу:	Вујошевић и Ациалевић	„ 16 „
„ Вир:	Ајдар Ђечевевић	„ 16 1/2 „
„ Ријеку:	Милан Пејовић	„ 16 1/2 „
„ Данилов Град:	Радован Беговић	„ 17 „

На државним солским магацинима со ће се и у будуће продавати по цијени од 15 пара килограм.

Број 3371. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина 22. септембра 1910. год. Цетиње. 1—4

ОБЈАВА

У недјељу 26. септембра ове год. даваће се у овдашњем Војном Стану од 2 до 4 сата последице подне, на јавну продају стара војничка одјећа и обућа, која није више војсци за употребу, те се овим ставља до знања свакоме, ко би желио исту купити, да се реченог дана пријави у Војном Стану изасланику Административног одјељења Министарства Војног, који ће том продајом руковати.

Лицитираће се посебно одјећа а посебно обућа или пак обоје заједно по жељи сигурних лицитаната, а по увиђавности самог изасланика.

Закупници су дужни за купљену робу положити у готовом новцу најмање трећину од излицитиране суме, а за остатак, који се има положити у двије једнаке четворомјесечне рате иза лиценције, гарантовати са сигурном залогом или јемцима.

Број Р. 4240. Е. 2701. Из Административног Одјељења Министарства Војног, 14. септембра 1910., Цетиње. 2,2

ОБЈАВА

Овим се чини на знање, да ће се у недјељу 26. септембра ове године одржати јавна лиценција у канцеларији подписате команде за издавање дрва од 15. октобра ове па од 15. октобра идуће 1911. год., онолико колико буде потреба за Цетињски гарнизон.

Лиценција ће отпочети у 9 сати у јутро а закључиће се на подне означеног дана и уступити понудиоцу најниже цијене, ако ова за команду буде повољна.

Лицитант је дужан у напријед положити кауцију и то у готовом новцу перпера двије хиљаде (2000) или у непокретном имању четири хиљаде (4000). Услови и подребна обавјештења могу се виђети у канцеларији команде свакога дана од 7 до 12 прије и од 2 до 6 сати последице подне.

Број 1100. Из канцеларије Команде I-ве дивизије, 16. септембра 1910. године, Цетиње. 2,2

ОБЈАВА

У смислу ријешења овога Суда од данас број 1950.—IV.—1907.—360, донесена по послу процјене неког земљишта Јока Т. Срзентића из Сотонића, за јавну употребу школе Сотонићке, а пошто се о истоме странке нијесу могле нагодити овим се ставља од знања:

Да је Обласни Суд у Ст. Бару на основу чл. 11. Закона о скопропријацији одредио од своје стране за члана — вјештака у одбор за процјену поментог имања, Ива Малишина Лековића из Годиња;

Да је суд такође и од стране власника, одредио за члана — вјештака Сава Јокова Ђуришића, из Глухог дола, пошто власник није хтио никога да именује; и

Да је Одбор школе Сотонићке од своје стране одредио за члана — вјештака предпознатог одбора Илију Симонова Ђурића.

Поменути чланови — вјештаци у смислу чл. 13. Закона о експропријацији имају положити 20. септембра ове год. у канцеларији Капетанског Суда на Виру прописану заклетву и одмах по положеној заклетви приступити процјени.—

Број 1950. IV.—1907.—360. Из канцеларије Краљ. Обласног Суда, 25. августа 1910. год. Ст. Бар. 3,3

ЦРНОГОРСКИМ ТРГОВЦИМА

Агенција друштва „Pujlia“ у Скадру обзнањује г. г. црногорске трговце, да такса од 25 центезима стављена на квинтал робе „Оботи—транзито“ узима се, до даље наредбе, на име привременог депозита. —

Према томе господа трговци, нека буду мирни, јер ће им се новац благовремено повратити, у противном пак случају нек се изволе обратити овом Краљевском Консулату. Број 188.

Скадар, 22. септембра 1910. Краљевски Консул, Д. Греговић.

1,2

ПОЗИВ

У смислу данашњег ријешења овога суда, број и ознака доњи, овим се позива одбегла Даница Илијина Лековић, из Улциња, а сада непознатог пребивања, да на дан 16. новембра т. г. у 8 сати прије подне престане овоме суду ради расправе и ријешења кривичног спора, подигнутог противу ње од стране Дула З. Лабуна из Улциња, због јавне увреде части кажњиве по § 213 Кривичног Законика.

У противном Суд ће с погледом на § 298. Закона о поступку судском у кривичним дјелима, донијети пресуду ма и на штету одбегле Лековићке.

Број 505.—V.—1910—41. Из канцеларије Краљ. Обл. Суда, 15. септ. 1910. у Ст. Бару. 1—3

ОБЈАВА

На основу ријешења господина Министра Унутрашњих Дјела од данас, п. т. број 8612., а по одредбама „Привременог правилника о уређењу телефонске службе у унутрашњем саобраћају“ од 22. јула 1910. год. п. т. број 7834/77, почев од 12. августа 1910. године, предају се јавном саобраћају телефонске линије Цетиње—Ријека—Бар.

Телефонске станице Цетиње, Ријека и Бар вршиће непрекидно службу.

П. т. број 8611. Из канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела 11. августа 1910. године, на Цетињу. 2,3

ОБЈАВА

На основу ријешења г. Министра Унутрашњих Дјела П. т. број 8357/2384 од 2 августа т. г., пуштиће се у поштански промет нове године поштанске марке, издање 1910. године, на 5/18 септембра ове године.

П. т. број 9109/2610. Из Канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутр. Дјела 2. септембра 1910. г. на Цетињу. 2,3

Службени огласи

ОГЛАС

У магазину потписане управе налазе се сљедећи предмети који су у тецају ове године долазили без пријава са увозом робом мјесних тргована:

- 1) 4 сандука конзерве (салсе) под ознаком Ј. П. број 258,261 килограма 92.
- 2) 1 сандук конзерве од рибе и воћа без ознаке и броја килограма 32.
- 3) 1 сандук верника за гвожђе под ознаком G. S. број 5563 килограма 60.
- 4) 1 сандук верника у листовима за дрво; знак АМ број 11199 килограма 17.
- 5) 1 лама Oleum Ricini без ознаке и броја килограма 27.
- 6) 2 сандука стакла за телере без ознаке и броја килограма 137. и
- 7) 1 сандук старог кужинског посуђа под ознаком С. Г. број 11 килограма 300.

Пошто се за више именоване предмете није до сада нико пријавио то се овим позивају прави власници истих да се најдаље до закључно 18. октобра ове године пријаве потписаној Управи са чистим документима на основу којих би могли више речене предмете дићи из овдашњег магацина, а уз отплату царине и осталих дажбина; иначе управа ће са односним предметима поступити у смислу друге алинеје 69-ог чл. царинског закона, а у вези са 74. чл. истог закона.

Број 1268. Цетиње, 15. септембра 1910. Управа Цетињске Царинарнице управник кап. П. Поповић. Р.207 бр.632 2,2

ПОЗИВ

У извршењу ријешења потписатог суда од 4. овог мјесеца број доњи, овим се позива одбегли Крсто Марков Капа с Угања, да се дана 4. децембра ове године у 8 сати из јутра лично пријави овоме суду, ког ће се дана одржати јавни претрес по дјелу преваре и фалсификата — за које је речени Капа оптужен. У противном случају суд ће на основу § 294. закона о судском поступку у кривичним дјелима изрећи заочну пресуду и на основу досад ишљеђењем прибављеног материјала.

Број 331 ех 1910—V—1906—12. Цетиње, 6. септембра 1910 год. Краљ. Обласни Суд, председник Саво П. Вулетич. Р.96 бр.606 3,3

СУДСКИ ПОЗИВ

На основу ријешења овога суда од 26. августа ове године, број доњи донешеном по тражби наследства имања Милосава Симоновића, из Озринића од стране његових шћери Анђе и Ђурђе. — Овијем се позива исти Милосав Симоновић, који је има 18 година пошао у свијет, без да се икако јављао својој фамилији, да од данас најдаље за једну годину дана престане потписатоме суду или се јави са чистим и исправним документима о његовом мјесту пребивања, — иначе суд ће, — по наређењу чл. 683. Општ. Имов. Законика издати изјаву о смрти његовој.

Број 2278. IV—1910. 503. У Никшићу, 1. септембра 1910. год. — Краљевски Обласни Суд — председник Ш. М. Мартиновић. Р.107 бр.648 1,3

Приватни огласи

ОБЈАВА

Ко жели купити земље оранице и косачице у пољу никшићском — као и једну лијепу кућу на Цетињу — нека се обрати за детаљнија објашњења и услове потписаноме: Цетиње, 14. септембра 1910.

Александар К. Матановић, адвокат Катун. улица број 101 (од 9—11 и од 2—4 сата) Р. 49 бр. 633 2,5

ОГЛАС

Пошто се „Удјели П. кола“ до краја ове године потпуно ушлађују, то према чл. 60. ставу другом, штедионичних правила, може сваки удионичар добити новац натраг из истог кола по свршетку 1911. год., ако откаже своје удјеле најдаље до 1. октобра тек. године.

Ко тако откаже удјеле новац ће му према истом члану остати цијелу 1911 г. као да је дат на улог.

Р. 666бр.621 2-5 Управа Народне Штедионице

У КЊИЖАРИ

Мартиновића и Иванишевића

— ЦЕТИЊЕ —

могу се добити уз најповољније цијене:

- Сва дјела Господарева;
- Све књиге (закопи, уџбеници и др.) државног издања;
- Сви уџбеници за основне и средње школе страних издања;
- Разне научне и забавне књиге домаћих и страних писаца;
- Разне српске музикалије;
- Сва учила за основне школе (мапе, глобуси, рачуналке, геометријска тијела и др.);
- Сваковрсне дописне карте (велики депд);
- Све врсте писаћег, цртаћег и другог канцеларијског прибора (артије, куверата, мастила, пера, перница, лаписа, табљина, сунђера, креде, шестера, мастионица, воска за печате, нотеса, тека, трговачких протокола, машина за копирање писама, албума и т. д. све у разним врстама и количинама);
- Разни предмети (простији и фини) за дарове дједи и орасланима;
- Наручије печате за надлештва и црквене утвари уз најповољније услове;
- На захтјев свакога извјештава о цијенама и др. условима. Р. 130, бр. 615, 2,3

ЈАВНА ЛИЦИТАЦИЈА

Одбор школе андријевићке, у области Морачко-Васојевићкој позива подузимаче грађевина на јавну лиценцију за грађење нове школске зграде на Андријевици.

Зграда ће бити двоспратна са четири простране учионице, са још двије једноспратне зграде за два стана учитељска и потребним тезама за школу и станове.

Предрачунска сума је 17.000 перпера. Кауција 10% полаже се унапријед на дан лиценције.

Ближи услови могу се виђети сваког радног дана код управитеља школе. Лиценција ће се обанити на дан 21. новембра ове год. у канцеларији школског одбора од 9—12 часова прије и од 2—4 последице подне.

Позивају се подузимачи, да на ову лиценцију дођу и лиценцирају. Број 49. Из сједнице школског одбора школе Андријевице, 14. септембра 1910. године. — Андријевица. Р.117 бр.644 1,3

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Сматрамо за дужност овим изјавити захвалност Јовану Митровићу, који из далеке Америке приложи храму св. Аранђела Михаила на Књажевцу перпера 20, желећи му срећан повратак у Отаџбину.

Андријевица, 12. септембра 1910. Председник Црквеног Одбора Р. 42, бр. 636, 1,1 Свештеник Протић

Achetez les

Soieries Suisses

Demandez les échantillons de nos nouveautés en noir, blanc ou couleur: Crêpon, Duchesse, Sac emire, Messalina, Côtelé, Eolienne, Shantung, Mousseline, largeur 120 cm à partir de fr. 1 25 le mètre, pour Robes, Blouses etc. de mêmes que les Blouses et Robes brodées en batiste, laine, toile, soie.

Nous vendons nos soies garanties solides directement aux consommateurs franco de douane et de port à domicile.

Schweizer & Co., Lucerne V 3 (Suisse) Exportation de Soieries П. п. бр. 643, 1,13

НО ЖЕЛН ИМАТИ ДОБРОГ ВЕРМУТА „Vermout — Ballor“ од куће Freund Ballor d C-ia Torino може набавити преко нас.

За цијену и услове треба нам се писмено обрати.

Подгорица. Срдан Бр. Ненезић. Р. 31, бр. 638, 1,1

„ЦЕМЕНТ“

ФАБРИКА ЦЕМЕНТА ПОРТЛАНД

СПЉЕТ

Трг воћа

нуди свој изврстан производ уз најповољније услове. П.п. Бр. 161 12,14

МАРКЕ Поништене Црногорске и од других балканских држава, купујем у свакој количини уз највише цијене. Понуде или пошиљке на наслов:

A. Weisz, Briefmarkenhandlung П.п. бр. 646 1,7 Wien (Беч) I. Adlegasse 8.

Приликом смрти никад незаборављеног сина, брата, мужа и оца

† Рала Јакшина Никчевића

који се у 47 години свог живота — последице дугог боловања — 13. овог мјесеца пресели у вјечност — сматрамо за дужност овим изјавити нашу доживотну благодарност г. г. докторима Матановићу, Континућу и другима, који су се око покојника заузимали, хвала г. г. свештеницима Никшићу и Никчевићу, који над покојником опјелело држаше.

Доживотна хвала свима становницима вароши Никшића и околине, који онако у великом броју похиташе и покојника до вјечне му куће испратише.

Поновна хвала и дубоко признање свима познаницима, пријатељима и рођацима, који нам за нашим непрежаљеним покојником у превеликој жалости саучешће изјавише.

Никшић. У име своје родбине, ожаловљени: мајка Милосава, брат Раде, супруга Госпава, синови: Милован и Радован и остала породица. Р. 122 бр. 647 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом тужне вјести која нам стиже из Лујне Америке, да се наш никад непрежаљени супруг, отац и брат

† Јоко Ш. Ђуровић

преселио у вјечност после дугог и тешког боловања у 46 год. свoga живота, неможемо пропустити, да свима онима који су учествовали у нашој великој жалости не изјавимо своју најискренију захвалност.

Захваљујемо нашем пријатељу Мирку Перову Ђурашковићу и осталој браћи Црногорцима, који су покојника у његовој болести походили и подпомагали, као и осталој браћи Србима, који су покојника у великом броју до вјечне куће испратили.

Захваљујемо нашим пријатељима из Цетиња, Угања, Очинића, Добрског Села, Цекина, Оевића, Ријеке, Метериза, Прелаке, Орахова, Трнова, Доњих села, Дубове, Бугута, Мужовића, Вигњевина и нашој браћи Зачиранима, који у великом броју дођоше код наше ожаловљене куће и покојника искрено оплакаше. Још једном захваљујемо свима, који нам указаше своја саучешћа у нашој великој жалости, Зачир, 20. септембра 1910.

Ожаловљени: супруга Јоке; син Ристо; кћери: Маше, Ике, Милица, Велика, сестра Анђе са родбином. Р. 158, бр. 639, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног мужа, односно оца, брата и рођака

† Ника Стевова Лекића

Капетана у пенсији

који се последице двадесто-дневног боловања пресели у вјечност 16. ов. мј. у 55. години свoga живота, сматрамо за своју особиту дужност изјавити велику благодарност свима сродницима и пријатељима, који ма којим путем узеше учешћа у нашој превеликој жалости, са чиме нам у неколико тугу ублажише.

На првом мјесту захваљујемо г. д-р Јосифу Пери, који се онако својски и марљиво заузимао, да би покојника из чељусти смрти отргло.

Особито захвални остајемо пријатељима: Цекињанима, Вранишанима, Бољевићима, Годињанима и Крњичанима, који у великом броју дођоше, покојника оплакаше и до вјечне куће испратише. Неизмјерну захвалност одајемо на телеграфска саучешћа: г. г. Војводи Пламенцу с госпођом, Шпиру Поповићу с госпођом, Луки Ђуровићу и барјактару Крцину Лазову Стругару. Понаособ захвални остајемо браћи Сеочанима, који су покојника за вријеме боловања непрестано походили, брацки га оплакали и до вјечне куће испратили.

Хвала мјесном свјештенику г. Луки Ивовићу, који је над покојником опјелело и погреб извршио. Истодобно захвални остајемо и г. Тому Милову Марковићу, на његовом дирљивом говору, који се са покојником при предаји матери земљи онако лијепо опростио.

И још један пут изјављујемо нашу доживотну благодарност свима онима, који нам ма којим путем изјавише своја саучешћа.

Сеоча, 19. септембра 1910. Ожаловљени: Супруга Стане; син Владимир; кћери: Златана и Ђорђина; сестре: Јане, Јове и Маше; рођак поп Нико — Лекић, са осталом родбином. Р. 233, бр. 642, 1,1